

ESD audit nebo ESD inspekce?

Máte vytvořený ve svém provozu EPA prostor (Electrostatic Discharge Protected Area) a nevíte, zdali správným způsobem a zda splňuje všechny podmínky? Máte problémy s elektrostatickým nábojem? Potřebujete pro svého zákazníka potvrzení, že váš EPA prostor je v souladu s normou ČSN EN 61340-5-1 ed.2?

Nabízí se vám následující řešení. Nechte si provést ESD audit a ESD inspekci. ESD audit vám zajistí přehled o momentálním stavu vašeho ochranné-

Na základě požadavků zákazníka může být proveden jen částečný audit, který zahrnuje jednoznačně definovanou a prostorově ohraničenou oblast uvnitř ochranného systému ESD. Provádí se stejným způsobem jako celkový audit.

V každém případě hledejte odborníka – specialistu. Před volbou auditora si jej pečlivě prověřte, hlavně jeho způsobilost a případné reference na jeho činnost. Na trhu je celkem dost nových auditorů, kteří si přečetli normu, ale chybí jim

Ing. Martin Abel

- mít velice dobrou znalost norem v oblasti elektrostatiky
- být vybaven potřebnými měřidly, která pokryjí celý rozsah požadovaných měření
- zajistit správnost a potřebnou četnost jednotlivých měření a následně výpočet konečného výsledku
- nestranně zhodnotit auditovaný prostor včetně vystavení protokolu

Kvalifikovaný auditor by měl:

- umět na žádost zákazníka kompetentně poradit při odstraňování zjištěných neshod
- umět vypracovat na žádost zákazníka vnitřní předpis ESD pro dané pracoviště
- být na trhu dlouhou dobu a tuto dobu pracovat v oboru, minimálně 10 let

Audit ESD je ověření prvků zavedeného systému ESD.

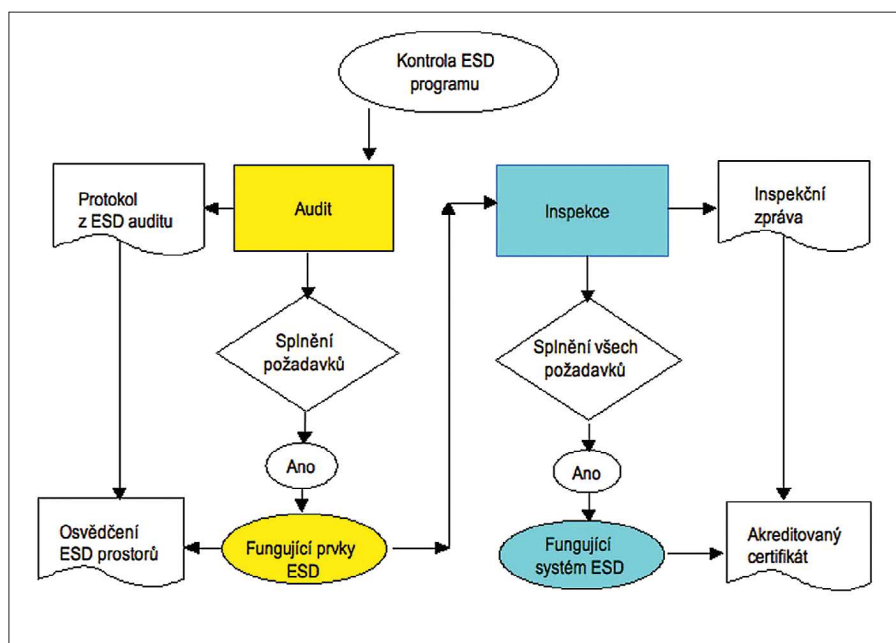
ESD inspekce

Jedná se o kontrolu existujícího stavu a funkčnosti všech ochranných prvků ESD (podlahové krytiny, pracovní místa, stroje, balení atd.) a srovnání s požadavky normy ČSN ES 61340-5-1 ed.2, případně s požadavky vnitropodnikové směrnice zákazníka. Měření je prováděno kalibrovanými měřidly u akreditované laboratoře a vychází z měřicích postupů dle norem řady ČSN EN 61340.

Zvláštní pozornost je mimoto věnována interním auditům a kontrolám, dokumentaci a činnosti personálu (školení/instrukce) v oblasti ESD. Z důvodů spolehlivosti a objektivnosti je inspekce prováděna inspektorem, který u daného zákazníka nemá žádné jiné aktivity.

Výsledkem inspekce je vystavení „Inspekční zprávy“, která obsahuje:

- naměřené hodnoty

Obr. 1 Vývojový diagram: Kontrola ESD programu

ho systému ESD a může sloužit jako příprava k provedení inspekce ESD. ESD inspekce vám potvrdí správnou funkci zavedeného systému ESD.

ESD audit

ESD audit je kontrola existujícího stavu a funkčnosti ochranných prvků ESD a srovnání s požadavky normy ČSN ES 61340-5-1 ed.2. Audit ESD musí být prováděn odbornými auditory. K měření jsou používána měřidla kalibrovaná u akreditované laboratoře a vychází se z měřicích postupů dle norem řady ČSN EN 61340.

praktické znalosti a zkušenosti v provádění auditů. Určitě při auditu nehleďte na jeho cenu. Kvalitní audit prostě něco stojí a musí se zaplatit. Přeci neděláte audit pro kus papíru, ale proto abyste ochránili majetek a lidské zdraví. Samozřejmě pokud chcete ušetřit, stačí si zakoupit normu a strávit několik dní jejím studováním a pak zvládnete audit. Otázkou je, nakolik bude objektivní a správný.

Kvalifikovaný auditor musí:

- mít auditorskou činnost certifikovanou ISO 9001
- mít vypracovaný postup a pravidla prováděného auditu

- vyhodnocení dle požadavků normy ČSN EN 61340-5-1 ed.2
- specifikace neshod
- fotodokumentaci

Na základě obdržené inspekční zprávy si lze zažádat o vystavení akreditovaného „Certifikátu“.

Inspekční zpráva a certifikát jsou nejvyšším stupněm důvěryhodnosti plnění požadavků normy ČSN EN 61340-5-1 ed.2.

Inspekce ESD je potvrzení fungování zavedeného systému ESD.

Kdo může provést akreditovanou ESD inspekci?

Jediným, kdo může provést ESD inspekci, je nezávislý Inspekční orgán, který je akreditován nezávislým Českým institutem pro akreditaci o.p.s. podle ČSN EN ISO/IEC 17020 Posouzení shody – Všeobecná kritéria pro činnost různých ty-

pů orgánů provádějících inspekci, jako Inspekční orgán, jehož oborem je „Inspekce požadavků na potlačování elektrostatického výboje (ESD)“.

Akreditace se opírá o mezinárodní smlouvu, světově uznávanou od EA, IAF a ILAC. V Evropské unii jsou akreditace i výstupy akreditovaných subjektů uznávány ve všech členských státech.

Akreditací inspekčního orgánu se rozumí posouzení shody zavedeného systému managementu kvality inspekčního orgánu se všemi kritérii mezinárodní normy ČSN EN ISO/IEC 17020. Osvědčení o akreditaci vydané ČIA je dokumentem potvrzujícím důvěryhodnost inspekčního orgánu a jeho způsobilost provádět inspekce v rozsahu uvedeném v příloze osvědčení.

Kdo je inspekčním orgánem oprávněným provádět ESD inspekce, naleznete na webových stránkách ČIA. Nikdo jiný nemá oprávnění ESD inspekci provádět a jakékoliv potvrzení či certifikát poskytnutý neakreditovaným inspekčním orgánem jsou neplatné a pro vás to jsou

naprosto zbytečně vynaložené finanční prostředky.

Inspektoři

Inspektoři jsou pracovníci inspekčního orgánu a disponují zkušeností v inspekcích ESD a zkouškách ESD materiálu. Musí být také zárukou nestrannosti a důvěryhodnosti.

Nezávislý inspekční orgán zkouší a posuzuje i jednotlivé ochranné prvky ESD v právních sporech nebo ve sporných případech.

Mohou být provedena následující měření, která vycházejí z měřicích postupů dle norem řady ČSN EN 61340:

- povrchový odpor Rp-p
- odpor uzemnění Rg
- elektrostatické pole
- vybíjecí doba (Decay time) a balance iontů ionizačních přístrojů

Další informace najdete na webové stránce www.abetec.cz/sluzby.

180 x 115 mm